

Samhällsvetenskapliga fakulteten

**SOAN40, Socialt arbete med äldre, 15,0 högskolepoäng**  
*Social Work with Elderly, 15.0 credits*  
Avancerad nivå / Second Cycle

---

**Fastställande**

Kursplanen är en historisk, äldre version, faställd av Samhällsvetenskapliga fakultetens styrelse 2012-06-25 och gällde från och med 2012-09-03.

**Allmänna uppgifter**

Kursen ges som fristående kurs i huvudområdet socialt arbete och kan ingå i en masterexamen i samhällsvetenskap med fördjupning i socialt arbete.

Undervisningsspråk: Svenska

*Huvudområde*

Socialt arbete

*Fördjupning*

A1N, Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

**Kursens mål**

För att bli godkänd på kursen ska studenten

*Kunskap och förståelse:*

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet såväl som dettas betydelse för yrkesutövningen

- ha fördjupade kunskaper om äldres situation i samhället

- kunna förstå och kritiskt diskutera relevanta teorier om och perspektiv på åldrande
- ha fördjupade kunskaper om aktuell forskning inom kunskapsområdet
- kunna uppvisa fördjupade kunskaper om äldreomsorgens vardag och villkor för brukare och personal samt kunna belysa äldreomsorgen i ett socialrättsligt perspektiv
- ha en fördjupad kunskap och förståelse för det offentliga ledarskapets villkor inom kommunal äldreomsorg
- kritiskt kunna bedöma konsekvenserna av nuvarande organisationsformer vad avser biståndsbedömning och ledarskap inom kommunal äldreomsorg

#### *Färdighet och förmåga:*

- kritiskt kunna granska, sammanfatta och använda aktuell forskning inom kunskapsområdet
- självständigt kunna genomföra biståndsutredningar utifrån relevanta teoretiska, rättsliga och etiska aspekter
- ha en utvecklad förmåga att leda förändringsarbete inom äldreomsorgen
- kunna kommunicera och diskutera information, problem och lösningar inom fördjupningsområdet
- muntligt och skriftligt klart kunna redogöra för och diskutera kunskap och slutsatser i nationella och internationella sammanhang

#### *Värderingsförmåga och förhållningssätt:*

- kunna reflektera över vilka konsekvenser egna värderingar och attityder till åldrande, äldre och brukare av äldreomsorg kan medföra i det sociala arbetet
- kunna resonera på ett reflekterande och värderande sätt om etiska dilemman och problem inom samhällets omsorg om äldre

### **Kursens innehåll**

Kursen är uppdelad i tre moment som belyser äldre- och äldreomsorgsfrågor ur ett livsvillkorsperspektiv, ett professionsperspektiv och ett organisationsperspektiv.

Moment 1: Åldrande och äldre som målgrupp för socialt arbete

Momentet belyser de äldres situation i samhället utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv. Momentet behandlar och granskar socialgerontologisk teori om åldrande.

I momentet fokuseras äldres upplevelser och erfarenheter av åldersrelaterade sjukdomar och funktionshinder. Särskilt belyses de skillnader i livssituation som

betingas av kön, social bakgrund, utbildning och ekonomi.

Kursdeltagarna får välja att fördjupa sig i ett tema på åldrande och äldreomsorg. Varje tema skall skriftligt belysas utifrån ett teoretiskt och ett praktiskt perspektiv och anknytas till kurslitteratur och aktuell forskning inom kunskapsområdet.

Moment 2: Äldreomsorgens rättsliga reglering och dess professionella tillämpning

Momentet behandlar Biståndsbedömningen inom äldreomsorgen.

Momentet belyser svårigheten att förena ett socialrättsligt perspektiv med ett omsorgsperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv i kommunal verksamhet.

Momentet belyser vad nuvarande organisationsformer kan innebära för brukarinflytande, rättssäkerhet och kvaliteten i utförandet av biståndsbesluten.

Särskilt belyses biståndsbedömarens yrkesroll i förhållande till begrepp som självständighet, handlingsutrymme och professionalitet.

I momentet får deltagarna granska och analysera biståndsutredningar samt självständigt tillämpa lagstiftning och utredningsmetodik.

Moment 3: Äldreomsorgens organisering och ledarskap

Momentet behandlar äldreomsorgens framväxt som en del av välfärdsstaten –"från fattigvård till social hemtjänst". I perspektivet av pågående utvecklingstendenser diskuteras olika framtidsscenarion. Äldreomsorgens kostnader och gamla och nya former för organisering och finansiering diskuteras.

Ett särskilt avsnitt handlar om hur ledarskapet uttrycks, utövas och formas inom äldreomsorgen.

Avsnittet belyser särskilt hur organisationen kan tillvarata och utveckla personalens kompetens och härigenom förbättra det sociala arbetets kvalitet för brukarna. Avsnittet syftar till att ge deltagarna en teoretisk och reflekterad plattform för ett ledarskap inom socialt arbete med äldre.

Momentet innehåller också ett avsnitt om olika etiska dilemman som kan identifieras inom samhällets omsorger om äldre. Särskilt berörs följande problematiker: individuellt utformad omsorg, övergrepp och underlåtelser, våld och diskriminering.

## **Kursens genomförande**

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, grupparbeten, fältstudier och deltagarpresentationer.

Som kommunikationsverktyg mellan lärare, kursdeltagare och gästföreläsare fungerar Lunds universitets plattform för distansutbildning, LUVIT. Tillgång till Internet är därför en förutsättning för att delta i kursen. Socialhögskolans datasal kan användas.

Redovisning av kunskaper och färdigheter enligt kursmålen sker genom följande examinationsformer:

Moment 1 examineras genom en seminariebehandling.

Moment 2 och 3 examineras genom en skriftlig individuell tentamen och en bedömning av temaarbete och inlämnade arbetsuppgifter enskilt och i grupp.

Vid obligatoriska moment kan frånvaro vid enstaka tillfällen kompenseras i överenskommelse med examinator.

Mer detaljerade uppgifter angående examinationsformer på denna kurs skall fastställas av institutionsstyrelsen och meddelas vid kursstarten samt publiceras på kursens hemsida.

Omprovsmöjlighet kommer att erbjudas i nära anslutning till examinationstillfället. Vidare erbjuds en uppsamlingsexamination vid ett senare tillfälle.

## **Kursens examination**

### **Betyg**

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänt, E, D, C, B, A. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg för godkänt resultat med E. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med Underkänd.

Studentens resultat bedöms utifrån kursens lärandemål. För betyget E ska studenten visa ett tillräckligt resultat. För betyget D ska studenten visa ett tillfredsställande resultat. För betyget C ska studenten visa ett bra resultat. För betyget B ska studenten visa ett mycket bra resultat. För betyget A ska studenten visa ett utmärkt resultat. För betyget Underkänd har studenten visat ett otillräckligt resultat.

Vid kursens start informeras studenterna om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Från betygsskalan ovan undantas examinationsmoment som bygger på muntlig presentation samt presentationer som görs i grupp. Som betyg för dessa moment används någon av beteckningarna Godkänd eller Underkänd. För betyget Godkänd ska studenten visa ett tillräckligt resultat. För betyget Underkänd har studenten visat ett otillräckligt resultat.

### **Förkunskapskrav**

Kandidatexamen i socialt arbete eller motsvarande.

### **Övrigt**

Kursen ersätter SOAN20 Socialt arbete med äldre.